

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про Національну гвардію України» (щодо удосконалення організації та порядку діяльності Національної гвардії України) (реєстр. № 3723 від 28 грудня 2015 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 19 жовтня 2016 року (протокол № 51) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Закону України «Про Національну гвардію України» (щодо удосконалення організації та порядку діяльності Національної гвардії України) (реєстр. № 3723 від 28 грудня 2015 року) (далі – Законопроект), поданий народним депутатом України Геращенко А.Ю.

Згідно із пояснювальною запискою Законопроектом пропонується уточнити функції, обов'язки військового формування, а також права його військовослужбовців, передбачити положення щодо організації взаємодії Національної гвардії України зі Збройними Силами України при безпосередньому виконанні завдань з оборони держави, призначення та звільнення з посад керівництва Національної гвардії України, керівників структурних підрозділів її головного органу управління, органів військового управління оперативно-територіальних об'єднань, військових частин (підрозділів), проходження військової служби у її лавах іноземців та осіб без громадянства, які на законних підставах перебувають на території України, удосконалити норми щодо застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів, вогнепальної зброї, озброєння та бойової техніки, а також визначити порядок реалізації функцій з припинення масових заворушень; охорони ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання державної власності, важливих державних об'єктів та спеціальних вантажів, а також конвоювання осіб узятих під варту та/або засуджених до позбавлення волі.

Прийняття вказаного Законопроекту, за твердженням автора, дозволить створити необхідну правову основу для належного виконання Національною гвардією України завдань, визначених Законом.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України Комітет виходить з наступного.

В Конституції України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Відповідно до частин першої, другої статті 3 Конституції України людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави.

У Конституції України встановлено, що захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення її економічної та інформаційної безпеки є найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу; оборона України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності покладаються на Збройні Сили України; забезпечення державної безпеки і захист державного кордону України покладаються на відповідні військові формування та правоохоронні органи держави, організація і порядок діяльності яких визначаються законом (частини перша, друга, третя статті 17).

Президент України як глава держави, гарант державного суверенітету, територіальної цілісності України за своїм конституційно-правовим статусом забезпечує державну незалежність, національну безпеку держави; є Верховним Головнокомандувачем Збройних Сил України; призначає на посади та звільняє з посад вище командування Збройних Сил України, інших військових формувань; здійснює керівництво у сферах національної безпеки та оборони держави (пункти 1, 17 частини першої статті 106 Конституції України).

Виключно законами України визначаються основи національної безпеки, організації Збройних Сил України і забезпечення громадського порядку (пункт 17 частини першої статті 92 Конституції України).

При цьому, аналізуючи положення цієї статті варто також враховувати правову позицію Конституційного Суду України, який у Рішенні від 25 лютого 2009 року № 5-рп/2009 зазначив, що системний аналіз положень Конституції України дає підстави вважати, що Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України мають окремі конституційні повноваження у сферах національної безпеки і оборони держави, але лише Президент України наділений конституційними повноваженнями здійснювати керівництво у цих сферах. Це означає, що Президент України, здійснюючи таке керівництво, спрямовує діяльність суб'єктів забезпечення національної безпеки і оборони держави, зокрема Збройних Сил України, Служби безпеки України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України, на реалізацію основ (засад), визначених у пункті 17 частини першої статті 92 Конституції України та

Законі України «Про основи національної безпеки України» (абзац шостий підпункту 2.1 пункту 2 мотивувальної частини).

Зважаючи на зазначене, а також на те, що Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України), внесення запропонованих проектом Закону змін до чинного законодавства узгоджується з нормами Конституції України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Закону України «Про Національну гвардію України» (щодо удосконалення організації та порядку діяльності Національної гвардії України) (реєстр. № 3723 від 28 грудня 2015 року), поданий народним депутатом України Герашенком А.Ю., не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the bottom.

Р.П. КНЯЗЕВИЧ